

Ο ΝΟΣΤΑΛΓΟΣ

ΟΡΓΑΝΟ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ & ΕΞΩΡΑΪΣΤΙΚΟΥ
ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΤΡΟΒΑΤΟΥ ΑΓΡΑΦΩΝ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ

Χρόνος 39ος • Αρ. φύλλου 160 • Απρίλιος - Μάιος - Ιούνιος 2019 • Γραφεία: Γεωργ. Σπύρου 9 Σχηματάρι Βοιωτίας
Τ.Κ. 32009 • Τηλ: 6984897116 • www.e-trovato.gr • e-mail: trovato1@yahoo.gr • info@e-trovato.gr

Ο Λαϊκός Πολιτισμός στην διαμόρφωση της Τροβατιανής κουλτούρας

«.....Ήρθε, παιδιά μ', η άνοιξη, τ' όμορφο καλοκαίρι,
πάρτε στολίστε τα τραγιά, στολίστε τα γκεσέμια,
σ' αυτές τις μορφοκάλειες, βάλτε αργυρά κουδούνια,
μαυλίστε τα κοπάδια σας, μήτε σκυλί μη μείνει,
να πάμε πάνω στ' Άγραφα, ψηλά στα κορφοβούνια,
πόχει ο σταυραετός φωλιά κι η πέρδικα λημέρι.....»,

Η άνοιξη και κατ' επέκταση το καλοκαίρι, λοιπόν, αποτελούσε για τους νομάδες Σαρακατσάνους την εναρκτήρια περίοδο των ετοιμασιών τους για την μετάβασή τους στα γραφικά και καλότυχα βουνά. Οφείλουμε να τονίσουμε το γεγονός ότι οι Σαρακατσάνοι λόγω της συνυφασμένης ζωής τους με τη φύση, καθώς γεννιόνταν, μεγάλωναν και πέθαιναν κοντά σ' αυτήν, είχαν γίνει ένα αναπόσπαστο κομμάτι της.

Κατ' επέκταση, αγαπούσαν και πονούσαν τα βουνά σαν ένα μέρος του εαυτού τους και έτσι δεν έβλεπαν την ώρα και την στιγμή να περάσει ο βαρύς χειμώνας, να εγκαταλείψουν τον κάμπο και τα χειμαδιά, που κάθε χρόνο σχεδόν τ' άλλαζαν, και να ανέβουν στα βουνά τους, στον δικό τους τόπο.

Χαρακτηριστικά, έγραψε ο **Μ. Γκιόλας**:
"Η περιφρόνηση που αισθάνονταν οι Σαρακατσάνοι για τον κάμπο εκφράστηκε ως ιδεολόγημα στα ίδια τα τραγούδια τους. Τα βουνά των Αγράφων, ροδαμισμένα την άνοιξη και κίτρινα το καλοκαίρι ήταν ο κόσμος τους, η χαρά τους, η υγεία τους, ο ψυχικός ανασσαμός τους. Οι ποιμένες που παραχείμαζαν στον κάμπο δεν ήθελαν ν' αφήσουν εκεί ούτε το σκυλί τους, όταν επέστρεφαν την άνοιξη στα βουνά".

Μη λησμονούμε και τους γηγενείς Τροβατιανούς, όπου λημέριαζαν στα βουνά των Αγράφων και τις τέσσερις εποχές. Το «πάντρεμα» της νομαδικής με την γηγενή κουλτούρα, μοναδικό. Άλλωστε τα δημοτικά μας

τραγούδια και οι θρύλοι το απαντούν με τον πιο εύγλωττο τρόπο.

Ως Πολιτιστικός Σύλλογος Τροβάτου έχουμε την υποχρέωση, έναντι των γενεών, να τονίσουμε και αναδείξουμε τα ήθη και τα έθιμά μας. Μην λησμονούμε άλλωστε ότι η παράδοση ενός έθνους είναι ζωτικό στοιχείο που διαμορφώνει την προσωπικότητα κάθε ανθρώπου.

Επαναφέροντας την σκέψη μας στις δράσεις του Πολιτιστικού Συλλόγου το φετινό καλοκαίρι στο Τροβάτο, έχουμε να σας πούμε τα εξής: Η προσπάθεια που θα καταβάλουμε, όπως άλλωστε κάθε χρόνο, θα είναι αντάξια των προσδοκιών των Τροβατιανών.

Οι εκδηλώσεις λοιπόν που διοργανώνει την φετινή καλοκαιρινή περίοδο ο Πολιτιστικός Σύλλογος Τροβάτου έχουν ως εξής:

- Το εναρκτήριο λάκτισμα είναι στις **13 Ιουλίου 2019** ημέρα Σάββατο στον Αγ. Αθανάσιο. Την ημέρα αυτή θα εορτασθεί η χάρη του Αγ. Αθανασίου, στον οικισμό του Αγ. Αθανασίου, στο Τροβάτο. Επίσης ανακοινώνεται, ότι κατά την διάρκεια της Θείας Λειτουργίας, θα πραγματοποιηθεί η τελετή μνήμης και η απόδοση τιμών στους ήρωες του έπους 1940-41, **Μιλτιάδη Κουτσολάμπρο** του Δημητρίου. Είμαστε στην διαδι-

κασία παραλαβής των οστών και του **Ντάλλη Ηλία** του Δημητρίου, τα οποία βρίσκονται στο 401 Στρατιωτικό Νοσοκομείο για εξακρίβωση DNA. Ελπίζουμε μέχρι το Σάββατο **13 Ιουλίου 2019** την ημέρα της εκδήλωσης να τα έχουμε παραλάβει.

- Συνεχίζουμε με το Αντάμωμα των Τροβατιανών στις **3 Αυγούστου 2019**, ημέρα Σάββατο, στην όμορφη πλατεία των Αγ. Θεοδώρων. Το κυρίως θέμα των καλοκαιρινών εκδηλώσεων με ποικίλες εκπλήξεις για τους παρευρισκόμενους.

- Κυριακή **4 Αυγούστου 2019**, θα πραγματοποιηθούν οι εκλογές για την ανάδειξη του νέου Δ.Σ. του Πολιτιστικού και Εξωραϊστικού Συλλόγου Τροβάτου. Στηρίζουμε θετικά την συμμετοχή νέων ηλικιακά ατόμων στα κοινά της πολιτειακής, πολιτισμικής και πολιτιστικής ζωής του τόπου μας.

- Από τις **5** έως και **12 Αυγούστου 2019** θα υπάρξουν εκδηλώσεις, όπως το τουρνουά ποδοσφαίρου, η θεατρική παράσταση, η εκδήλωση στην Ιερά Μονή της Παναγίας της Στάνας-Οι Σχολές των Αγράφων κατά την Τουρκοκρατία-, πεζοπορία στα Αγραφιώτικα βουνά.

- Στις **15 Αυγούστου 2019** πραγματοποιείται ο καθιερωμένος εορτασμός της Κοιμήσεως της Θεοτόκου στο ομώνυμο μοναστήρι.

- Στις **14 Σεπτεμβρίου 2019** πέφτει η αυλαία των καλοκαιρινών εκδηλώσεων με τον εορτασμό της Υψώσεως του Τιμίου Σταυρού.

Ο Πολιτιστικός Σύλλογος Τροβάτου διακαώς και αενάως αναζητά μέσα από τον Λαϊκό Πολιτισμό τις ρίζες του. Οι ποικιλόμορφες δράσεις του θέτουν τέτοιου είδους εποικοδομητικά ερωτήματα.

Σας περιμένουμε όλες και όλους, στο Τροβάτο, να αγκαλιάσουμε όλοι μαζί τις προσπάθειες των μικρότερων αλλά και των μεγαλύτερων!!!

Η επιτυχία των εκδηλώσεων θα είναι συλλογική... θα είναι Τροβατιανή!!!

Καλό Καλοκαίρι!

**Με τιμή το Δ.Σ.
του Πολιτιστικού Συλλόγου**

Σ' αυτό το φύλλο διαβάστε

- > Αγ. Θεόδωροι, Των Αγίων Πάντων σελ. 2
- > Κτηματολόγιο: Λήξη προθεσμίας για Φθιώτιδα και Ευρυτανία στις 15 Σεπτεμβρίου 2019 σελ. 2
- > Η Εορτή του Αγίου Αθανασίου Τροβάτου και η εκδήλωση Μνήμης για τους Ήρωες του έπους 1940-41 σελ. 2
- > Πρόγραμμα καλοκαιρινών εκδηλώσεων Πολιτιστικού Συλλόγου (Αύγουστος-Σεπτέμβριος 2019) σελ. 2
- > Γενικά περί Ηθών και Εθίμων σελ. 3
- > Από την παράδοση του Τροβάτου «στου Ντελιδήμου το μαντρί ούτε γάλα ούτε τυρί» σελ. 3
- > Εκλογές 2019-Σχολείο Τροβάτου σελ. 4
- > Ο Τιμίου Σταυρός Τροβάτου σελ. 5
- > Κάτι από τα παλιά-Πρόσκληση-Πρόγραμμα-Σύλλογος Δέντρου-Σύλλογος Κουστέσσας-Αντάμωμα Σαρακατσανών στο Τροβάτο-Εθελοντική Αιμοδοσία σελ. 6
- > Κοινωνικά-Συνδρομές-Παράκληση-Ενημέρωση-Γνωστοποίηση-Ανακοίνωση-Ευχαριστήριο-Σύλλογος Τροβάτου (ποιήμα) σελ. 7
- > Αποτελέσματα εκλογών στον Δήμο Αγράφων σελ. 7
- > Ένα μνημείο Λαογραφικής και Πολιτιστικής Κληρονομιάς, Ο ΝΕΡΟΜΥΛΟΣ σελ. 8
- > Πρόσκληση Συλλ. Απανταχού Βραγγιαντινών σελ. 8

ΤΡΟΒΑΤΙΑΝΟ ΑΝΤΑΜΩΜΑ

Την **3η Αυγούστου 2019, ημέρα Σάββατο**, θα πραγματοποιηθεί το ετήσιο καλοκαιρινό **Αντάμωμα των Απανταχού Τροβατιανών** στην πανέμορφη πλατεία των Αγ. Θεοδώρων, στο Τροβάτο. Το Αντάμωμα διοργανώνεται από τον Πολιτιστικό και Εξωραϊστικό Σύλλογο Τροβάτου Αγράφων Ευρυτανίας. Την καλοκαιρινή αντάμωση θα συνοδεύσουν με την αξιόλογη και καταξιωμένη φωνή τους οι: **Γκόβαρης Γιάννης, Μπανιώτης Κώστας, Τσαούση Ιωάννα** και η δική μας **Καραμπά Πόπη**, η οποία θα τραγουδήσει αφιλοκερδώς για ακόμη μια φορά την οποία και ευχαριστούμε, με την καταπληκτική ορχήστρα τους. Ο χορός που θα διαρκέσει μέχρι πρωίας, είναι μια δωρεάν προσφορά του Συλλόγου.

Τμήματα των χορευτικών του Συλλόγου θα κάνουν την έναρξη του Ετήσιου Ανταμώματος, δίνοντας το στίγμα της βραδιάς.

ΣΑΣ ΠΕΡΙΜΕΝΟΥΜΕ ΟΛΕΣ ΚΑΙ ΟΛΟΥΣ!!!

Το Δ.Σ. του Συλλόγου

Η εορτή των Αγίων Θεοδώρων

Η εκκλησία βρίσκεται στην ομώνυμη πλατεία του Απάνω Μαχαλά και περιτοιχίζεται από αιωνόβια πανέμορφα πλατάνια. Στις αρχές της δεκαετίας του 1950 η εκκλησία αυτή αποτέλεσε για κάποιο χρονικό διάστημα και το Σχολείο του χωριού. Στην εκκλησία αυτή γίνονται εκδηλώσεις στην εορτή των Αγίων Θεοδώρων.

Στις 8 Ιουνίου 2019, ημέρα Σάββατο, παρευρέθηκαν πολλοί Τροβατιανοί γιορτάζοντας και τιμώντας τους μεγαλομάρτυρες, τον Άγιο Θεόδωρο τον Τήρωνα του 3ου αιώνα και τον Άγιο Θεόδωρο τον Στρατηλάτη του 4ου αιώνα.

Ο πατέρας **Κωνσταντίνος Κουτσουπιός** εκκλησίασε το ποίμνιο κάνοντας και την αρτοκλασία.

Χρόνια πολλά σε όλους και του χρόνου στο μέτρο.

Η Συντακτική Ομάδα του «ΝΟΣΤΑΛΓΟΥ»

ΤΩΝ ΑΓΙΩΝ ΠΑΝΤΩΝ 23-6-2019

Η Κυριακή των Αγίων Πάντων είναι τελευταία Κυριακή του «Πεντηκοστηρίου». Εορτάζουμε, όσους αγίασε το Άγιο Πνεύμα, τους Προπάτορες και Πατριάρχες, τους Προφήτες και ιερούς Αποστόλους, τους Μάρτυρες και τους Ιεράρχες, τους Ιερομάρτυρες και Οσιομάρτυρες, τους Όσιους και Δίκαιους και όλες γενικά τις αγίες Γυναίκες και τους υπόλοιπους ανώνυμους Αγίους.

Άρκετοι χωριανοί και φίλοι βρέθηκαν εκεί να προσκυνήσουν τη χάρη της.

Και του χρόνου να είμαστε καλά να προσκυνήσουμε.

Η Συντακτική Ομάδα του «ΝΟΣΤΑΛΓΟΥ»

Έτσι και στο χωριό μας το Τροβάτο τελέστηκε η θεία λειτουργία στο πανέμορφο εκκλησάκι της Αγίας Απάντης (ή Αγία Απάντα), χοροστατούντος του πατέρα **Κωνσταντίνου Κουτσουπιού**. Είναι ένα μικρό εκκλησάκι που βρίσκεται στο ΒΔ μέρος του Απάνω Μαχαλά και είναι κτισμένο πάνω σε ερείπια μιας παλαιότερης εκκλησίας.

Κτηματολόγιο: Λήξη προθεσμίας για Φθιώτιδα και Ευρυτανία στις 15 Σεπτεμβρίου 2019

Αριθμ. ΥΠΕΝ/ΥΦΠΓ/52113/572 (2) Παράταση προθεσμίας της υποβολής δήλωσης του άρθρου 2 παρ. 5 του ν. 2308/1995, από τους δικαιούχους εμπράγματων ή άλλων εγγραπτών δικαιωμάτων.

Δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως ΦΕΚ 2245/10-6-2019 Τεύχος Β' η απόφαση του Υφυπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας Γεωργίου Δημαρά για την παράταση της προθεσμίας υποβολής των δηλώσεων Κτηματολογίου (άρθρο 2 παρ. 5 του ν. 2308/1995) για τους κατοίκους εσωτερικού **από την 19 Ιουνίου 2019 μέχρι την 15 Σεπτεμβρίου 2019** και συγκεκριμένα επί των ακινήτων που κτηματογραφούνται στις υπόλοιπες περιοχές των Περιφερειακών Ενοτήτων **Ευρυτανίας και Φθιώτιδας** της Περιφέρειας Στερεάς Ελλάδας (Σύμβαση με κωδικό ΚΤ5-13).

Ο ΝΟΣΤΑΛΓΟΣ

Ιδιοκτησία: Πολιτιστικός & Εξωραϊστικός Σύλλογος Τροβάτου Αγράφων Ευρυτανίας
Α.Φ.Μ.: 099063177 Δ.Ο.Υ.: Καρπενησίου
Εκδότης - Διευθυντής: Κόκκαλης Λάμπρος
Γεωργ. Σπύρου 9 Τηλ.: 6942247710
Σχηματάρι Βοιωτίας Τ.Κ. 32009
Επιμέλεια ύλης: Το Δ.Σ. του Συλλόγου
Επιταγές - Συνδρομές:
Καραγεώργος Σταύρος
ταμίας του Συλλόγου
Ιοκάστης 14 Τηλ.: 6973889006
Σχηματάρι Βοιωτίας Τ.Κ. 32009

Ετήσιες συνδρομές
Εσωτερικού 10€
Εξωτερικού 20€
Λογαριασμός Συλλόγου
Eurobank: 0026-0146-73-0101584374
Ηλεκτρονική Σελιδοποίηση
Εκδόσεις - Γραφικές Τέχνες
Καρπούζη Αριστέα & Υιοί Ο.Ε.
Θεοδοσίου 23 Τηλ. Τ.Κ. 13121
Τηλ.-Fax: 210 - 2619003
e-mail: karpouzi@otenet.gr

Η ΕΟΡΤΗ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΤΡΟΒΑΤΟΥ ΚΑΙ Η ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΜΝΗΜΗΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΗΡΩΕΣ ΤΟΥ ΕΠΟΥΣ 1940-41

Ενημερώνουμε το Τροβατιανό και μη ποίμνιο, ότι στις **13 Ιουλίου 2019, ημέρα Σάββατο**, χοροστατούντος του Σεβ. Μητροπολίτη κ. **Γεωργίου** καθώς και των ιερέων πατέρα **Σαλαμάρη Σωτηρίου** και πατέρα **Κουτσουπιού Κωνσταντίνου**, θα εορτασθεί η χάρη του Αγ. Αθανασίου, στον οικισμό του Αγ. Αθανασίου, στο Τροβάτο.

Επίσης ανακοινώνεται, ότι κατά την διάρκεια της Θείας Λειτουργίας, θα πραγματοποιηθεί η τελετή μνήμης και η απόδοση τιμών στον ήρωα του έπους 1940-41, **Μιλτιάδη Κουτσολάμπρο** του Δημητρίου. Είμαστε στην διαδίκασια παραλαβής των οστών και του **Ντάλλη Ηλία** του Δημητρίου, τα οποία βρίσκονται στο 401 Στρατιωτικό Νοσοκομείο για εξακρίβωση DNA. Ελπίζουμε μέχρι το Σάββατο 13 Ιουλίου 2019 την ημέρα της εκδήλωσης να τα έχουμε παραλάβει. Στην εκδήλωση θα παρευρεθούν και θα μας εξιστορήσουν ντοκουμέντα για τους ήρωές μας ο κύριος **Παπαδόπουλος Κων/νος** συγγραφέας του βιβλίου **“ΝΕΚΡΟΙ ΚΑΙ ΜΝΗΜΕΣ”** και ο **Μπρέντας Απόστολος**. Θα υπάρξει τιμητικό άγημα από

τα μέλη του Συλλόγου Αναβίωσης Ελληνικού πολέμου 1940-41, που θα αποδώσει τις πρέπει τιμές στους ήρωές μας.

Μετά το πέρας της δοξολογίας, όλοι οι παρευρισκόμενοι, θα συμμετάσχουν στο γλέντι που θα ακολουθήσει, με άφθονο φαγητό, ποτό και καλή μουσική.

Με τιμή
Η Συντακτική Ομάδα του «ΝΟΣΤΑΛΓΟΥ»

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙΝΩΝ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ (ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ-ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2019)

• **3 Αυγούστου 2019, ημέρα Σάββατο, Ετήσιο Τροβατιανό Αντάμωμα (Πλατεία Αγ. Θεοδώρων)**

Θα ανοίξει την αυλαία των καλοκαιρινών εκδηλώσεων του Αυγούστου στο χωριό μας. Θα ανταμωθούν όλες οι γενιές μέσα από τους ήχους της αξιόλογης ορχήστρας και των χορευτικών του Συλλόγου.

• **4 Αυγούστου 2019, ημέρα Κυριακή, Εκλογές για την ανάδειξη του νέου Δ.Σ. του Πολιτιστικού και Εξωραϊστικού Συλλόγου Τροβάτου. (Πλατεία Αγ. Θεοδώρων)**

Η 4η Αυγούστου 2019, θα είναι η ημερομηνία των εκλογών του Πολιτιστικού και Εξωραϊστικού Συλλόγου των Απανταχού Τροβατιανών Αγράφων Ευρυτανίας. Τονίζουμε για μια ακόμη φορά την ελπιδοφόρα θετική συμμετοχή νέων ηλικιακά ατόμων στα κοινά της πολιτειακής, πολιτισμικής και πολιτιστικής ζωής του τόπου μας.

• **5 Αυγούστου 2019, ημέρα Δευτέρα, Ποδοσφαιρικό Τουρνουά (Γήπεδο Αγ. Αθανασίου)**

Στις **5 Αυγούστου 2019**, ημέρα Δευτέρα, θα πραγματοποιηθεί το επιτυχημένο, κατά κοινή ομολογία ποδοσφαιρικό τουρνουά, στο γήπεδο του Αγ. Αθανασίου, υπό το άπλετο φως των προβολέων. Η συμμετοχή από μων κάθε ηλικίας, προσδίδει ιδιαίτερο κύρος στην πραγμάτωση αυτής της εκδήλωσης. Προσάρτημα της εκδήλωσης αποτελούν και οι περιφημες «τσουβαλοδρομίες». Μετά το πέρας της διαδικασίας θα ακολουθήσουν απονομές μεταλλίων και κυπέλλων. Μην λησμονούμε το τρικούβεργο γλέντι που θα ακολουθήσει, ως επιστέγασμα της προσπάθειας των συμμετεχόντων. Περιμένουμε τις συμμετοχές σας, τόσο από τους μικρούς όσο και από τους μεγάλους. Κάθε ηλικία και φύλο, έχει δικαίωμα στην συμμετοχή!!!!

• **6 Αυγούστου 2019, ημέρα Τρίτη, Ιερά Μονή της Παναγίας Στάνας των Επινανών (Κεντρική Πλατεία Στάνας Επινανών)**
Το πρωί της 6ης Αυγούστου 2019, ημέ-

ρα Τρίτη, ο Πολιτιστικός Σύλλογος Τροβάτου θα συμμετάσχει ενεργά αποδεχόμενος την πρόσκληση του Πολιτιστικού Συλλόγου Επινανών, στην εκδήλωση με θέμα: «Οι Σχολές των Αγράφων κατά την Τουρκοκρατία».

• **7 Αυγούστου 2019, ημέρα Τετάρτη, Θεατρική Παράσταση (Πλατεία Αγ. Θεοδώρων)**

Το απόγευμα της Τετάρτης σας περιμένουμε στην πλατεία των Αγίων Θεοδώρων, όλες και όλους, για να παρακολουθήσουμε για μια ακόμη φορά στο χωριό μας μια αξιόλογη θεατρική παράσταση.

• **8-12 Αυγούστου 2018, Ορεινή Πεζοπορία**

Σε συνεργασία με άλλους Συλλόγους της περιοχής θα ανακοινωθεί η ακριβής ημερομηνία της πεζοπορίας στα Αγραφιώτικα βουνά.

• **15 Αυγούστου 2019, ημέρα Πέμπτη, προσφορά καφέ, τσίπουρου, λουκουμιού (Προαύλιος χώρος Μοναστηρίου Παναγίας)**

Στην γιορτή Της Παναγίας και στο ιστορικό μοναστήρι Της Παναγίας Τροβάτου, τα μέλη του Συλλόγου μετά την Θεία Λειτουργία θα προσφέρουν κεράσματα στους παρευρισκόμενους.

• **14 Σεπτεμβρίου 2019, ημέρα Σάββατο, ανήμερα της Υψώσεως Του Τιμίου Σταυρού, προσφορά νηστίσιμων εδεσμάτων (φασολάδα, ελιές, χαλβάς)**

Ανήμερα της εορτής Της Τιμίου Σταυρού και στον ναό του Αγίου Δημητρίου στον Κάτω Μαχαλά, μετά την Θεία Λειτουργία τα μέλη του Συλλόγου θα προσφέρουν νησίσσιμα εδέσματα στους παρευρισκόμενους, κλείνοντας την αυλαία του καλοκαιριού και των καλοκαιρινών εκδηλώσεων για την φετινή χρονιά.

Σας περιμένουμε όλες και όλους, μικρούς και μεγάλους, να στηρίξετε όλες τις εκδηλώσεις που διοργανώνει ο Πολιτιστικός Σύλλογος, όπως μοναδικά οι Τροβατιανοί γνωρίζουν.

Το Δ.Σ. του Πολιτιστικού Συλλόγου

Γενικά περί Ηθών και Εθίμων

Όταν μιλάμε για το **ήθος** ενός ανθρώπου, αναφερόμαστε στο σύνολο των ψυχικών του χαρακτηριστικών.

Οι αντιλήψεις μιας κοινωνίας, ενός λαού, για την ηθική και κοινωνική του συμπεριφορά, λέγονται **ήθη**. Είναι δηλαδή τα ήθη, οι γενικές αρχές Δικαίου, οι θεμιτοί δηλαδή τρόποι συμπεριφορών του ατόμου, που είναι μέλος μιας κοινωνίας. Οι συμπεριφορές αυτές του ατόμου, μπορούν και να μεταβάλλονται συν τω χρόνω, μπορεί ακόμα και να διαφέρουν από τόπο σε τόπο και βεβαίως απηχούν πάντα την κρατούσα ηθική της κοινωνίας. Τα ήθη ορίζουν δηλαδή αξίες, προσδιορίζουν σχέσεις, καθορίζουν συμπεριφορές. Στα ήθη εντάσσονται και τα αισθήματα, οι νοοτροπίες δηλαδή που χαρακτηρίζουν μια εποχή. (Π.χ. η καταναλωτική τάση του σύγχρονου αστού, η προτίμησή του σε πρακτικές λύσεις, όπως είναι τα τυποποιημένα είδη διατροφής, οι νέοι τρόποι επικοινωνίας με τη χρήση των κινητών τηλεφώνων, του internet και των κοινωνικών δικτύων, η αντίληψή του για το γάμο κ.τ.λ.). Όλα αυτά είναι ουσιαστικά ένα είδος κανόνων, μια μορφή δηλαδή άγραφου δικαίου, που λέγεται **εθιμικό**.

Ακόμα κι αυτό το **Γραπτό Δίκαιο**, δεν είναι ένα αυθαίρετο δημιούργημα του νομοθέτη, αλλά είναι προϊόν του γενικού πνεύματος του λαού και υπάρχει μια συμφωνία των ηθών με τις απαιτήσεις του δικαίου.

Στις συναλλαγές των ανθρώπων, οι νόμοι καθορίζουν ως δικαιο ό,τι η κοινωνία θεωρεί ηθικό. Π.χ. απαγορεύεται η αισχροκέρδεια, επειδή θεωρείται μη ηθική, θεωρείται άκυρη κάθε πράξη που αποτελεί εκμετάλλευση της ανάγκης του άλλου, επειδή η εκμετάλλευση ανθρώπου από άνθρωπο είναι ανήθικη.

Όταν οι αντιλήψεις αυτές παγιωθούν και πάρουν μια σταθερά επαναλαμβανόμενη τελεστική, πολλές φορές και με τελετουργική μορφή, τότε πλέον γίνονται **έθιμα**, όπως είναι τα **γαμήλια έθιμα**. Γίνονται δηλαδή **συνήθεια με καθολικό χαρακτήρα**, που τηρείται από όλα τα μέλη της κοινωνικής ομάδας.

Δύο είναι τα χαρακτηριστικά στοιχεία - γνώρισμα του εθίμου. Το πρώτο χαρακτηριστικό στοιχείο - γνώρισμα του εθίμου είναι **ο χρόνος**. Η ορισμένη δηλαδή συμπεριφορά της κοινωνίας που επαναλαμβάνεται ομοιόμορφα επί αρκετό χρόνο και παγιώνεται ως κανόνας Δικαίου.

Το άλλο χαρακτηριστικό στοιχείο - γνώρισμα, είναι το **ψυχολογικό**, η πεποίθηση δηλαδή των κοινωνιών ότι, με τη συγκεκριμένη συμπεριφορά τους εφαρμόζουν κανόνα δικαίου κι ότι αν δεν τηρήσουν τη συμπεριφορά αυτή, θα έχουν κυρώσεις. Οι κυρώσεις **"που συνήθως επιβάλλονται"**, είναι η **γενική κατακραυγή** και η **ηθική καταδίκη**, απ' τη συντριπτική πλειοψηφία της κοινωνίας.

Τα έθιμα διακρίνονται σε **γενικά** (ισχύουν σ' όλη την κοινωνία, σ' όλη τη χώρα) και **τοπικά** (ισχύουν σε ορισμένη περιοχή). Υπάρχουν επίσης έθιμα **επαγγελματικά, θρησκευτικά** κ.λπ.

Η έννοια των εθίμων προσεγγίζεται καλλίτερα και σε συσχέτισμό με την έννοια των ηθών. Ακούμε ή λέμε τη φράση **"ήθη και έθιμα"**.

Στα νεότερα χρόνια η σχέση ηθών και εθίμων μεταβλήθηκε. **Ήθη πάντα υπάρχουν**. Αλλά **δεν δημιουργούνται νέα έθιμα**. Αυτό οφείλεται βασικά και κύρια στον τερματισμό της κλειστής ζωής της αγροτικής κοινωνίας, που ήταν ο κατεξοχόν χώρος δημιουργίας εθίμων. Στην αγροτική κοινωνία, συνέτρεχαν πολλοί λόγοι που ευνοούσαν τη δημιουργία και διατήρησή τους. Η πίστη σε υπερφυσικές δυνάμεις, που έπρεπε λατρευτικά να καταστούν ευεργετικές, η διάθεση του ελεύθερου χρόνου, η συλλογική ζωή..... επέτρεπαν τη δημιουργία εθίμων.

Υπάρχει σήμερα, μια τάση διατήρησης των παλιών εθίμων, έστω κι αν εξέλιπιν οι αιτίες που τα είχαν δημιουργήσει. Το τελετουργικό, η παραστατικότητα και η θεαματικότητα του εθίμου ασκούν αρκετά ισχυρή γοητεία, ώστε να παρατηρείται, τις τελευταίες δεκαετίες, μια σκόπιμη αναβίωση των παλιών εθίμων, που προσφέρονται πλέον ως ένα είδος θεατρικής παράστασης, ή θεάματος. Η αναπόληση των παλιών εθίμων, από τα μεγαλύτερα ηλικιακά άτομα της κοινωνίας και οι νοσταλγικές αναμνήσεις των νεανικών τους κυρίως χρόνων, συνέβαλαν καθοριστικά στην αναβίωσή τους, στη διατήρησή και αναπαράστασή τους.

Τα **ήθη** και **έθιμα**, τα **δημοτικά τραγούδια** και οι **παροιμίες**, οι **παραδόσεις** και οι **θρύλοι**, αποτελούν τον λεγόμενο **Λαϊκό Πολιτισμό**, που είναι ο καθρέφτης του λαού. Μελετώντας κάποιος τον **Ελληνικό Λαϊκό Πολιτισμό**, βλέπει ένα λαό απλό κι αληθινό, συλλογισμένο πάνω σε γερές βάσεις με στέρεο προσανατολισμό, με πίστη στο παρελθόν και αισιοδοξία για το μέλλον, με ιδανικά και αξίες. Κι αυτό, γιατί **υπάρχει αδιάσπαστη ενότητα ανάμεσα στον Ελληνικό Λαϊκό Πολιτισμό, τον Αρχαίο και τον Νεότερο**. Κάθε έθιμο και δοξασία του Λαϊκού Πολιτισμού προχωρεί στα βάθη του παρελθόντος, φτάνοντας όχι μόνο στους **Κλασσικούς Χρόνους**, αλλά μερικές φορές στα βάθη της **Προϊστορίας** και της **Μυθολογίας**.

Αναμφίβολα, λοιπόν, **μέσα από το Λαϊκό Πολιτισμό αναζητάμε τις ρίζες μας και ανακαλύπτουμε τη φυσιογνωμία μας ως λαός, πιστοποιούμε την ταυτότητά μας, θωρακίζουμε το μέλλον μας, διασφαλίζουμε τη συνέχιση του Έθνους μας, εναρμονίζουμε το χθες με το σήμερα, χτίζουμε το αύριο**.

Επιμέλεια: Καραγεώργος Γ. Σταύρος

ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΑΡΑΔΟΣΗ ΤΟΥ ΤΡΟΒΑΤΟΥ «ΣΤΟΥ ΝΤΕΛΗΔΗΜΟΥ ΤΟ ΜΑΝΤΡΙ ΟΥΤΕ ΓΑΛΑ ΟΥΤΕ ΤΥΡΙ»

Γράφει ο Παναγιώτης Γ. Πολύζος

Αρχές Αυγούστου στο χωριό μας και ειδικότερα στην πλατεία των Αγίων Θεοδώρων, την ιστορική Τεμπελοράχη, τα μέλη του Συλλόγου δουλεύουν πυρετωδώς, ετοιμάζοντας το Τροβατιανό Αντάμωμα για το ίδιο βράδυ.

Παρέα επισκεπτών, συγγενείς Τροβατιανής νύφης, περιδριβαίνουν την πλατεία και απολαμβάνουν τη θέση. Τροβατιανός που με τα αστεία και τις φωνές του δίνει τον τόνο της δραστηριότητάς του, τους πλησιάζει:

«-Δεν σας ρώτησα, πώς βλέπετε το χωριό μας!

-Ωραίο. Καλύτερο από το δικό μας, αλλά πολλά βουνά το περικλείουν.

-Α!!! Τα βουνά τα φτιάξαμε επίτηδες για να το προστατεύουν, ξέρετε ρίξαμε πολύ δουλειά γι' αυτό. Κάναμε προσωπική εργασία...»

Όλοι γέλασαν με την καρδιά τους με την ατάκα του Τροβατιανού χωρατατζή.

Το πιο ψηλό από τα πανέμορφα βουνά του χωριού μας είναι η **Ντεληδήμη**, που βρίσκεται στο δυτικό άκρο του με την πιο ψηλή κορυφή να φτάνει στα 2.164 μέτρα. Σύμφωνα με την παράδοση, το όνομά του το πήρε από τον μεγαλοτσέλιγκα **Ντελή Δήμο**, ο οποίος ξεκαλοκαίριζε τα χιλιάδες πρόβατά του στην περιοχή στα μέσα του 17ου αιώνα – κατά τον **Παναγιώτη Β. Σαλαγιάννη**.

Δεν γνωρίζουμε, δυστυχώς, περισσότερα γι' αυτόν από γραπτά κείμενα, παρά μόνο από την προφορική παράδοση για κάποιες δράσεις του, που δείχνουν ότι ήταν πολύ δραστήριος άνθρωπος με πρακτικό πνεύμα, με αποτέλεσμα να μείνει στο λεξιλόγιο του χωριού μας, με παροιμιώδη φράση **"Στου Ντεληδήμου το μαντρί ούτε γάλα ούτε τυρί"**.

Σε πρώτη ανάγνωση, η φράση υπονοεί ότι ο Ντεληδήμος ήταν ένας τσιγκούνης άνθρωπος, που για να αποφύγει τις προσφορές στους περαστικούς της περιοχής, μετέφερε την παραγωγή του μακριά από τη στάνη. Έτσι, οι όποιοι επισκέπτες, έβρισκαν την στάνη πάντα άδεια από τυροκομικά αγαθά. Όμως σύμφωνα με την παράδοση, η αλήθεια είναι διαφορετική, καθώς ένα τσελιγκάτο με χιλιάδες γαλακτοφόρα ζώα, όπως είναι επόμενο, έχει μεγάλες ποσότητες γάλακτος. Η μετατροπή τους σε τυροκομικά προϊόντα, τυρί, βούτυρο κλπ. απαιτούσε εγκαταστάσεις για την επεξεργασία και την αποθήκευση μέχρι την προώθησή τους στις αγορές και φυσικά αριθμό ανθρώπων να εργαστούν γι' αυτό.

Η δημιουργία και επάνδρωση των εγκαταστάσεων αυτών στη θέση που ήταν τα βοσκοτόπια του Ντεληδήμου, συναντούσε πολλές αντικειμενικές δυσκολίες και φυσικά προβλήματα ασφάλειας, τα οποία για να ξεπεραστούν όλα αυτά έπρεπε το γάλα να μεταφερθεί στο χωριό. Στα χρόνια του Ντεληδήμου το κυρίως χωριό εκτεινόταν με κέντρο τον σημερινό οικισμό του Αγίου Δημητρίου, από τον Αυλότοπο, Γέφυρα προς Κουστέσα, μέχρι τις θέσεις Πλατύ και Κεραμίδι, στη νότια πλευρά, ενώ προσφορότερο σημείο για τις εγκαταστάσεις ήταν η θέση Αυλότοπος, πλησίον στο ποτάμι που κάλυπτε και τις ανάγκες σε νερό.

Σήμερα, αν κάποιος σταθεί στην Τεμπελοράχη και ανιχνεύσει με το μάτι του την περιοχή θα διαπιστώσει ότι, η απόσταση από τα βοσκοτόπια μέχρι τον Αυλότοπο είναι μεγάλη - κάποια χιλιόμετρα - και δύσβατη, η δε μεταφορά του γάλακτος με τα μεταφορικά μέσα της εποχής (άλογα και μουλάρια) επιβάρυνε το κόστος παραγωγής, ενώ παράλληλα υπήρχε κίνδυνος απώλειας είτε από ατύχημα είτε από ληστρική επίθεση.

Ο **Ντεληδήμος** επινόησε και κατασκεύασε ένα υδραυλικό σύστημα μεταφοράς για το γάλα από τους πρόποδες του βουνού μέχρι τη θέση Αυλότοπος. Συμβολή στην επιτυχία του έργου του είχε το εργαστήριο κεραμοποιίας που τότε λειτουργούσε στη θέση Κεραμίδι (εξ' ου και

η ονομασία του). Το εργαστήριο αυτό κατασκεύασε για τον Ντεληδήμο κεραμικές σωλήνες αντοχής, τεχνίτες έσκαψαν και κατασκεύασαν με αυτές ένα αριστοτεχνικό υπόγειο υδραυλικό έργο που ένωσε τη στάνη του Ντεληδήμου με τον Αυλότοπο. Μέχρι τις πρώτες δεκαετίες του 20ού αιώνα οι Τροβατιανοί που καλλιεργούσαν τα χωράφια τους στη νοητή γραμμή Ντεληδήμου - Νεκροταφείο Παναγίας - Αυλότοπος, έβρισκαν κομμάτια σωλήνες, υπολείμματα από το υδραυλικό σύστημα του επινοητικού τσελιγκα.

Με το τεχνικό αυτό "έργο-θαύμα" της εποχής, οι βοσκοί αφού άρμεγαν τα πρόβατα, έριχναν το γάλα στους σωλήνες, μεταφοράς και αυτό κατέληγε στις εγκαταστάσεις του τυροκομείου. Εκεί γινόταν η επεξεργασία του σε τυροκομικά προϊόντα, που στη συνέχεια προωθούνταν στις αγορές των πεδινών περιοχών κυρίως της Καρδίτσας και της Αιτωλοακαρνανίας, γεγονός που είχε ως αποτέλεσμα, στη στάνη, εκτός από τις προμήθειες για τους βοσκούς, να μην υπάρχουν άλλα αγαθά και συνεπώς οι περαστικοί από το μέρος αυτό να μην βρίσκουν τίποτα ώστε να αντιμετωπίσουν την πείνα τους. Έτσι βγήκε η φράση που σώζεται ως τις μέρες μας: **"Στου Ντεληδήμου το μαντρί, ούτε γάλα ούτε τυρί"**.

Η προφορική παράδοση που έφτασε ως τις μέρες μας δεν μας λέει περισσότερα για τον δημιουργικό αυτό άνθρωπο και γραπτά στοιχεία μέχρι στιγμής δεν υπάρχουν, γι' αυτό το λόγο και υπάρχουν πολλά ερωτηματικά ως προς αυτόν: - πότε ακριβώς έζησε και εάν το όνομα Ντεληδήμου ήταν το δικό του ή του βουνού από το οποίο, λόγω μακροχρόνιας δραστηριότητάς του εκεί, χαρακτηρίστηκε έτσι,

- σε ποιά μέρος μετέφερε τα κοπάδια του το χειμώνα, ήταν άραγε ο ιδιοκτήτης ή ενοικιαστής στο βοσκοτόπι; Και εάν δεν ήταν ο ιδιοκτήτης, μήπως το βοσκοτόπι αυτό ανήκε στα Μοναστήρια της Παναγίας που βρίσκονταν στην περιοχή;

- η δραστηριότητα από τον τσελιγκα πόσο χρόνο διήρκεσε και για ποιά λόγο εγκαταλείφθηκε αργότερα; Και κατά πόσο μπορεί να επηρέασε την παρακμή της Ιεράς Μονής Κοιμήσεως της Θεοτόκου, που υπήρξε θρησκευτικός και πνευματικός φάρος στα χρόνια της Οθωμανικής σκλαβιάς;

Τα ερωτήματα αυτά, μαζί με πολλά άλλα, χρήζουν έρευνας για το παρελθόν του χωριού μας και τους ανθρώπους του και εύχομαι οι νεότεροι συγχωριανοί μας να ασχοληθούν με αυτήν.

Με την ίδρυση του Ελληνικού Κράτους το 1830 οι εκτάσεις Ντεληδήμου περιήλθαν στην ιδιοκτησία του Κράτους.

Στη συνέχεια ένα μέρος από την έκταση αυτή το ίδιο το κράτος παραχώρησε στον στρατηγό **Ιωάννη Ράγγο**, που διαδραμάτισε ενεργό ρόλο στις επαναστάσεις των Ραδοβιζίων της Άρτας, αντί συντάξεως.

Ο στρατηγός **Ράγγος** νοίκιαζε για καλοκαιρινό βοσκοτόπι το κτήμα του σε ενδιαφερόμενους κτηνοτρόφους και το 1885, ως μόνιμος κάτοικος Αιτωλικού αποφάσισε να το πωλήσει. Έτσι, ήρθε σε συνεννόηση με τους υπεύθυνους της **Κοινότητας Τροβάτου**, συμφώνησαν το τίμημα και τον τρόπο εξόφλησης και τετραμελής αντιπροσωπεία μετέβη στο Αιτωλικό με τα χρήματα της προκαταβολής για την υπογραφή του συμβολαίου αγοράς όπου και πραγματοποιήθηκε. Έκτοτε είναι άγνωστο το τι συνέβη. Το **Κτήμα Ράγγου**, δεν περιήλθε στην **Κοινότητα** αλλά σε ένα μικρό αριθμό οικογενειών που ως τσιφλίκι τους το νέμονταν μέχρι την δεκαετία του 1970. Εκείνη την εποχή, η τότε Κυβέρνηση με νόμο κατήργησε τα τσιφλίκια που δεν έφεραν τίτλους ιδιοκτησίας και έκτοτε περιήλθε στην **Κοινότητα Τροβάτου** και έγιναν βοσκοτόπια των κτηνοτρόφων του χωριού μας, που όμως πλέον έμεναν ελάχιστοι.

ΕΚΛΟΓΕΣ 2019

Η 4η Αυγούστου 2019, θα είναι η ημερομηνία των εκλογών του Πολιτιστικού και Εξωραϊστικού Συλλόγου των Απανταχού Τροβατιανών Αγράφων Ευρυτανίας. Το νέο Δ.Σ., με βάση το καταστατικό του Συλλόγου, είναι επταμελές.

Θέλουμε να πιστεύουμε ότι αξιοσημείωτα γεγονότα με σημειολογική αξία θα είναι τα παρακάτω:

- Η αθρόα προσέλευση των ψηφοφόρων.
- Η εισαγωγή νέων ατόμων στο ψηφοδέλτιο καθώς και η εκλογή νέων ατόμων στο νέο Δ.Σ. του Συλλόγου θα προσδώσει θετικά σημεία στην εξελικτική πορεία του.

Τονίζουμε για μια ακόμη φορά την ελπιδοφόρα θετική συμμετοχή νέων ηλικιακά ατόμων στα κοινά της πολιτειακής, πολιτισμικής και πολιτιστικής ζωής του τόπου μας.

- Η σύνθεση του Συλλόγου χρήζει «ενέσεων» ανανέωσης για την εξελικτική του πορεία.

Η πολιτιστική του οντότητα είναι σε ένα υψηλό επίπεδο -αυτό προκύπτει από την κοινή ομολογία των Τροβατιανών και μη πολιτών σε διάφορες εκδηλώσεις- το οποίο θα πρέπει να διατηρήσουμε (είναι ένα κομβικό σημείο) και να το εξελίξουμε με ποικίλες μορφές πολιτιστικής δράσης.

- Η δραστηριοποίηση ατόμων, ως άτυπα συνδεδεμένα μέλη, στα πολιτιστικά δρώμενα είναι θετικό.

• Η στοχοποίηση πολιτιστικών δράσεων και η επίτευξή τους είναι επιβεβλημένη από το νέο Δ.Σ. του Συλλόγου, τόσο σε βραχυπρόθεσμο όσο και σε μακροπρόθεσμο σχεδιασμό.

- Ευελπιστούμε για μια ακόμη φορά στην έμπρακτη συνεργασία με τις Τοπικές, Δημαρχιακές και Περιφερειακές αρχές για ένα βέλτιστο αποτέλεσμα.

Στόχος όλων των τοπικών φορέων θα πρέπει να είναι η θετική αναμόρφωση του Τροβατίου με στοχευμένες-παράλληλες παρεμβάσεις ποικίλου ενδιαφέροντος.

Θεωρούμε ότι η συμμετοχή του Τροβατιανού και μη στοιχείου στις εκδηλώσεις του Συλλόγου θα είναι δεδομένη.

Το Δ.Σ. του Συλλόγου

ΣΧΟΛΕΙΟ ΤΡΟΒΑΤΟΥ

Έπαψε πια να είναι όνειρο. Σιγά-σιγά γίνεται πραγματικότητα. Η επισκευή του μοναδικού Σχολείου παίρνει σάρκα και οστά, ώστε να στεγάσει τις προσδοκίες των Τροβατιανών, με τις θύμησης και τις ιστορίες που έκλεινε μέσα του. Αυτές τις αναμνήσεις θέλουμε να φέρουμε στο φως, προβάλλοντας «**ανοιξιάτικες και καλοκαιρινές**» μνήμες και καταστάσεις του πρόσφατου Τροβατιανού παρελθόντος.

Σας γνωστοποιούμε ότι η «αναγέννησή» του προχωρά, με γνώμονα τον αμέριστο σεβασμό στην ιστορία που περιβάλλει το κτίριο.

Η ιστορία του κτιρίου επιτάσσει την αμέρι-

στη βοήθειά σας.

Ως Πολιτιστικός Σύλλογος Τροβάτου, γνωστοποιούμε σε κάθε Τροβατιανό την στήριξή του, με οποιοδήποτε τρόπο, χρηματικό ή οποιοδήποτε άλλο, προκειμένου να ολοκληρωθεί και παραδοθεί το έργο άμεσα στο χωριό μας.

Στο σημείο αυτό θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε τον **Καλογερομήτρο Κων/νο** του Νικολάου για την προσφορά των 1.000 δολαρίων για την συντήρηση του Σχολείου.

Με εκτίμηση
Το Δ.Σ. του Συλλόγου

Αφοι ΛΕΙΒΙΔΙΩΤΗ
Leividiotis Bros
Building Material
Paralia Avlidos
341 00 Chalkis

ΔΟΜΙΚΑ ΥΛΙΚΑ
Για Σύγχρονες και Οικονομικές Κατασκευές

Παράλια Αυλίδος
341 00 Χαλκίδα
Τηλ.: 02210 31.543
Fax: 02210 30.746

Διόδια Σχηματαρίου
Τηλ.: 02620 59.353
Fax: 02620 56.831

ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΕΡΓΕΙΟ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ
ΜΑΡΓΩΝΗΣ - ΝΤΟΥΛΙΑΣ

Μεγάλη Χώρα
ΑΡΗΣ: 6978 238092 ΓΙΑΝΝΗΣ: 6978 739937

ΕΛΑΣΤΙΚΑ ΖΑΝΤΕΣ
ΠΑΥΝΤΗΡΙΟ - ΔΗΜΗΤΡΙΟ
ΖΥΤΟΣΤΑΘΜΙΣΗ - ΕΥΦΥΤΡΑΜΜΙΣΗ
ΚΙΝΗΤΟ SERVICE ΕΛΑΣΤΙΚΩΝ

ΚΟΚΚΑΛΗΣ

24 ώρες

ΚΟΚΚΑΛΗΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ

ΓΕΦΥΡΑ ΣΧΗΜΑΤΑΡΙΟΥ
ΤΗΛ: 22620 58698, 59060
FAX: 22620 58702
ΚΙΝ: 6978 776637
EMAIL: kokkalis@otenet.gr

ΚΡΕΟΠΩΛΕΙΟ
Παναγιώτης Χρήστου

Τηλ.: 22620 59001 ΣΧΗΜΑΤΑΡΙ, ΤΑΝΑΓΡΑΣ 11

ΚΑΤΕΨΥΓΜΕΝΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ
ΛΑΧΑΝΙΚΑ
ΦΡΟΥΤΑ
ΟΣΠΡΙΑ
ΤΡΟΦΙΜΑ
ΤΥΡΟΚΟΜΙΚΑ

Παναγιώτης Χρήστου
ΣΧΗΜΑΤΑΡΙ, ΤΑΝΑΓΡΑΣ 11
τηλ.: 22620 59001

Κόκκαλης Λεωνίδας & Δημήτρης Ο.Ε.

Διόδια Σχηματαρίου - Σχηματάρι

τηλ. 22620-41096 | κιν. 6945729088 - 6977282704

www.elastika-sximatari.gr | email: kokkalis.diodia@gmail.com

Εμπόριο & Service
Ελαστικών

Ο Τίμιος Σταυρός Τροβάτου

Του Παναγιώτη Β. Σαλαγιάννη, Φιλολόγου - Συγγραφέα

Ο Τίμιος Σταυρός, σύμφωνα με την παράδοση, βρίσκεται στο Τροβάτο από τα μέσα περίπου του 14ου αι. Τον είχε φέρει από τα Ιεροσόλυμα ένας ευσεβής Τροβατιανός ονόματι Κοντός. Το οικογενειακό δέντρο του Κοντού είχε στη συνέχεια πολλούς μοναχούς και γι' αυτό με τον καιρό το επώνυμο Κοντός πήρε το παρωνύμιο Καλογεράκης. Η παράδοση, μάλιστα, αποδίδει στο ίδιο οικογενειακό δέντρο και τον **ιερομόναχο Αντώνιο**, τον ιδρυτή του Μοναστηριού της Κοίμησης Θεοτόκου Τροβάτου. **Γραπτή μαρτυρία** για τον Τίμιο Σταυρό έχουμε από το 1615, ημερομηνία που είναι γραμμένη πάνω στον Τίμιο Σταυρό.

Ο Τίμιος Σταυρός, που πιστευόταν και πιστεύεται ότι εμπεριέχει ενσωματωμένο πάνω του ένα πολύ μικρό τμήμα από το «Τίμιο Ξύλο», δηλαδή από το ξύλο του Σταυρού πάνω στο οποίο σταυρώθηκε ο Χριστός, είναι για μας τους Τροβατιανούς κειμήλιο πολυσήμαντο. Δεν είναι μόνον το κορυφαίο θρησκευτικό μας κειμήλιο, αλλά και το ιστορικό και συναισθηματικό μας σύμβολο. Σ' αυτόν συνυπάρχει η πίστη μας και η ιστορία μας. Πάνω του είναι γραμμένη η ιστορία του χωριού μας και των προγόνων μας πάνω από 400 χρόνια, σύμφωνα με τη γραπτή μαρτυρία, και πολύ περισσότερα χρόνια σύμφωνα με την παράδοση. Αποτελεί, επομένως, τον ομφάλιο λώρο που συνδέει το χθες του χωριού μας και των Τροβατιανών με το σήμερα.

Σ' αυτόν προσεύχονταν οι Σαρακατσάνοι, πριν φύγουν για τα χειμαδιά, οι στρατιώτες, όταν πήγαιναν να εκπληρώσουν τη στρατιωτική τους θητεία, αλλά και οι στρατιώτες που έφευγαν για τους πολέμους: 1821, 1897, για τους Βαλκανικούς πολέμους (1912-13), για τη Μικρασία (1920-23) και για τον Ελληνοϊταλικό πόλεμο (1940-41). Επίσης, όσοι κάτω από δύσκολες καταστάσεις έφευγαν από το χωριό, φτάνοντας στα Τρία Σύννορα, γύριζαν, έκαναν να σταυρό τους και επικαλούνταν τη βοήθεια του Τιμίου Σταυρού. Ακόμη, όταν επικρατούσαν δυσμενείς καιρικές συνθήκες, οι Τροβατιανοί τον Τίμιο Σταυρό παρακαλούσαν να τους βοηθήσει. Αλλά και όταν έπεφτε αρρώστια στα ποιμνία των Τροβατιανών η μόνη τους Απαντοχή ήταν ο παπάς να φέρει τον Τίμιο Σταυρό και να διαβάσει μία ευχή. Φυσικά, για τα

πολυποίκιλα προσωπικά τους προβλήματα, αλλά και στις αρρώστιες τους στον Τίμιο Σταυρό ακουμπούσαν την ελπίδα τους.

Ο θαυματουργός Τίμιος Σταυρός, για τον οποίο υπάρχει πλήθος παραδόσεων, δεν ήταν εξαρχής τοποθετημένος στην εκκλησία του Αγίου Δημητρίου, αλλά στον Ιερό Ναό του Σωτήρος Χριστού, που υπήρχε σε κοντινή απόσταση από τον Άγιο Δημήτριο και πιθανότατα ήταν της ίδιας εποχής με το ναό του Αγίου Δημητρίου. Τον είχε αφιερώσει ο Μ. Δρούγκας και δεν έχουμε καμία αξιόπιστη πληροφορία για τον τρόπο με τον οποίο είχε γίνει κάτοχος του Τιμίου Σταυρού. Ο Ναός του Σωτήρος κάποια εποχή κατέρρευσε και ως εκ τούτου ο Τίμιος Σταυρός τοποθετήθηκε στην εκκλησία του Αγίου Δημητρίου, που ήταν και ο κύριος ναός του χωριού.

Το ότι ήταν τοποθετημένος στον Ιερό Ναό του Σωτήρος επιβεβαιώνεται από την επιγραφή που υπάρχει στη λαβή του Τιμίου Σταυρού και είναι η εξής:

Ο παρών ζωοποιός Σταυρός αφιερώθη εις τον Ιερόν Ναόν του Σωτήρος Χριστού παρά Μ. Δρούγκα εν έτει ΑΧΙΕ (= 1615).

Εκεί στο προαύλιο του Αγίου Δημητρίου αιώνες τώρα οι Τροβατιανοί ασπάζονταν με βαθύτατη ευλάβεια τον Τίμιο Σταυρό. Αυτό το προαύλιο έχει μνήμη. Σημαίνει πολλά για μας τους Τροβατιανούς. Διατηρεί επάνω του το χνάρι του χρόνου, των αιώνων που πέρασαν και μαρτυρεί τη βαθιά θρησκευτικότητα των Τροβατιανών. Γι' αυτό και ο χώρος του Αγίου Δημητρίου, ναός και προαύλιο, είναι χώρος συναισθηματικά φορτισμένος για μας τους Τροβατιανούς. Εκεί συμπορεύτηκαν και συμπορεύονται η θρησκευτική μας πίστη και η εθνική μας ιστορία.

Ποιος, όμως, ήταν ο Μ. Δρούγκας, ο αφιερωτής του Τιμίου Σταυρού στον Ιερό Ναό του Σωτήρος Χριστού;

Καταγράφω την άποψή μου, χωρίς να ξεχνώ ότι η τοπική ιστορία κάθε περιοχής υπόκειται σε συνεχή έρευνα.

Ο Μ. Δρούγκας ήταν Τροβατιανός. Και οι πρόγονοί του ήταν από τους Έλληνες εκείνους που διωχθέντες από τους Τούρκους μετεγκαταστάθηκαν σε πολλά χωριά των Αγράφων. Γνωρίζουμε από την

Ιστορία ότι από τότε που η Θράκη και η Μακεδονία, όπως και άλλες περιοχές της Ελλάδας, έπεφταν διαδοχικά στα χέρια των Τούρκων (το β' μισό του 14ου αι. και τον 15ο αι.) είχαμε φυγάδες προς τα Άγραφα. Στην περιοχή των Αγράφων ήρθαν φυγάδες από πολλές περιοχές. Ιδίως, όμως, ήρθαν από τη Μακεδονία, μετά την κατάληψη της Θεσσαλονίκης από τους Τούρκους το 1430. Αυτοί ήταν οι ονομαζόμενοι «Σαλονικιώτες». Και οι φυγάδες αυτοί ήταν οικονομικά εύρωστοι. Έγιναν κτήτορες εκκλησιών, αφιερωτές, δωρητές και χορηγοί και συνέβαλαν όχι μόνο στην οικονομική, αλλά και στην πνευματική ανάπτυξη της περιοχής των Αγράφων. Μετά, βέβαια, τη Συνθήκη του Ταμασίου (10 Μαΐου 1525) εγκαταστάθηκαν στ' Άγραφα πολλοί Έλληνες και από άλλες περιοχές της Ελλάδας.

Ειδικότερα, στο Τροβάτο εγκαταστάθηκαν πολλοί διωχθέντες από τους Τούρκους Έλληνες, μετά την κατάληψη της Θεσσαλονίκης, όπως είναι οι: **Δρουγκάρης, Τζαρνέσης, Ντεληδήμος**, ο αρχιερέας **Γερμανός**, ο ζωγράφος **Λάμπος** (Λάνμπος) κ.ά.π.

Στην απογραφή που διενήργησαν οι Τούρκοι το 1454/1455 βρίσκουμε στον κατάλογο των κατοίκων του Τροβάτου το όνομα **Δρουγκάρης** (βλέπε και το βιβλίο: *Τα Τροβατιανά*, σελ. 146). Απόγονος της οικογένειας αυτής πιθανότατα ήταν ο **Μ. Δρούγκας**, που το επώνυμό του είναι μετεξέλιξη του ονόματος **Δρουγκάρης**.

Και, επειδή η προφορική παράδοση αναφέρει ότι ο Μ. Δρούγκας είχε έρθει από τη Θεσσαλονίκη και ότι ανήκε σε στρατιωτική οικογένεια, μπορούμε να εικάσουμε ότι η παράδοση δημιουργήθηκε από το εξής: **Δρούγγος (κ. Δρούγκος)** ήταν στρατιωτικό σώμα στο Βυζάντιο. **Δρουγγάρης (κ. Δρουγκάρης)** ήταν ανώτατος αξιωματικός, αρχηγός στρατιωτικού σώματος (χιλίαρχος ή ναύαρχος) κατά τους βυζαντινούς χρόνους. Στη συνέχεια το αξίωμα έγινε επώνυμο (επαγγελματικό παράγωγο).

Ο **Μ. Δρούγκας**, λοιπόν, ο αφιερωτής του Τιμίου Σταυρού, ήταν Τροβατιανός. Ως προς την καταγωγή του, βέβαια, ήταν Θεσσαλονικεύς (Σαλονικιός), που οι πρόγονοί του είχαν εγκατασταθεί στο Τροβάτο ήδη από τον 15ο αιώνα.

ΔΥΡΑΒ6S
MOTO TECHNOLOGY
Motoparts-Service-Tuning
Λοξής Φάλαγγας 50- Θήβα
Τηλ.: 22620 89584

ΕΛΑΣΤΙΚΑ
ΒΟΥΛΚΑΝΙΖΑΤΕΡ
ΝΕΑ ΕΙΣΟΔΟΣ ΕΧΗΜΑΤΙΟΥ
ΤΗΛ. 22620.59609
ΚΙΝ. 69723.22625
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΝΙΚ. ΚΟΚΚΑΛΗΣ

ΜΑΡΓΩΝΗΣ ΣΕΡΒΙΣ Euronics
*ΚΑΡΒΟΥΝΑ-ΠΕΛΕΤ
*ΠΡΑΣΙΝΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑ-ΥΔΡΑΥΛΙΚΑ
*ΛΕΒΗΤΕΣ-ΞΥΛΟΥ-ΠΕΛΕΤ-ΚΑΛΟΡΙΦΕΡ
*ΚΛΙΜΑΤΙΣΜΟΣ-ΗΛΙΑΚΑ-ΘΕΡΜΟΣΙΦΩΝΕΣ
*ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ
*ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ-ΓΕΝΗΗΤΡΙΕΣ
*ΟΡΓΑΝΑ ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΗΣ
*ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΙΚΟ-ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟ ΥΛΙΚΟ
*ΦΩΤΙΣΤΙΚΑ-ΑΝΤΑΛΛΑΚΤΙΚΑ
*ΟΙΚΙΑΚΕΣ ΣΥΣΚΕΥΕΣ-ΜΙΚΡΟΣΥΣΚΕΥΕΣ
*COMPUTERS-TV-DVD-ΚΑΜΕΡΕΣ-ΚΙΝΗΤΑ
*ΕΠΙΠΛΑ-ΣΤΡΩΜΑΤΑ
*ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ-ΕΠΙΣΚΕΥΗ
*ΛΙΣΤΑ ΓΑΛΟΥ-ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ ΣΥΣΚΕΥΩΝ
ΑΛΙΑΡΤΟΣ ΤΗΛ.: 22680 23669 ΚΙΝ. 6978995642

ΦΑΝΟΠΟΙΑ - ΒΑΦΑΙ
ΑΦΟΙ ΤΣΑΤΣΑΡΩΝΗ
Τηλ. 2262071945 - 6972071396

ΑΥΤΟ SERVICE
ΕΥΘΥΓΡΑΜΜΙΣΗ
ΑΝΤΑΛΛΑΚΤΙΚΑ
ΚΟΚΚΑΛΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ
ΤΗΛ. 22620 57970 - ΚΙΝ 6944 151542

"Η ΣΠΗΛΙΑ"
BAKERY
Chef
ΚΡΑΒΑΡΙΤΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ
Τηλ.: 2268023988 ΑΛΙΑΡΤΟΣ

...ΚΑΤΙ ΑΠΟ ΤΑ ΠΑΛΙΑ...

Αφήγηση από τον Π.Σ.

Πριν περίπου 7 χρόνια, Αύγουστο μήνα, αποφάσισα να πάω για ψάρεμα. Ήταν η εποχή για καλή και άφθονη πέστροφα. Πήρα τέσσερα αβρόγchia (δίχτυα) και ξεκίνησα με το αυτοκίνητό μου. Έφτασα στη Σκάλα της Νύφης όπου και άφησα το αμάξι μου. Έπειτα κίνησα με τα πόδια και έφτασα στην Πιασμένη Γη, έβαλα σε παράταξη τα 4 αβρόγchia μου και κάθισα σε μια γούρνα. Το νερό είχε βάθος περίπου τέσσερα μέτρα και ήταν τόσο διάφανο που έβλεπα και το πιο μικρό χαλικάκι που υπήρχε στον πάτο. Είχε πάει μεσημεράκι και περίμενα... και περίμενα... Ούτε ένα ψάρι δεν περνούσε. Ούτε ένα τόσο δα μικρό ψαράκι. Ο ήλιος κόντευε να βασιλέψει και τίποτα. Ε, λέω θα φύγω. Όπως σηκώνομαι, ξαφνικά στα 50 μέτρα βλέπω μια αρκούδα! Ήταν καφετιά και είχε άσπρο τρίχωμα στο λαιμό της. Σε έφτανε περίπου μέχρι τη μέση σου, έτσι όπως στεκόταν. Παρ' όλο που με πονούσαν λίγο τα πόδια μου, έτρεξα να φύγω. Πηδούσα από πέτρα σε πέτρα και βγήκα τελικά στο δρόμο. Η αρκούδα δε με κυνήγησε, αντίθετα έφυγα σα πάν'. Αλλά εγώ και μόνο από την τρομάρα μου δε θα καθόμουν φυσικά. Την επομένη είπα στον φίλο μου Π.Μ., να πάμε μαζί στο ποτάμι γιατί, τάχα μου, δε μπορούσα μόνος μου να σηκώσω και τα ψάρια και να μαζέψω και τα αβρόγchia. Ήρθε και μαζέψαμε σε σακούλες 45 ψάρια. Έπειτα μαζέψαμε και τα δίχτυα και φύγαμε. Έπειτα από 2 ημέρες του είπα πως ο πραγματικός λόγος που ήθελα να έρθει ήταν μήπως και ήταν πάλι καμιά αρκούδα και του αφηγήθηκα ό,τι έγινε. Φυσικά μου είπε πως αν του το έλεγα από την αρχή δε θα ερχόταν μαζί μου!

Οι ιστορίες που θα εξιστορούνται σε κάποια τεύχη του "Νοσταλγού" είναι πραγματικές ιστορίες. Ιστορίες που εξελίχθηκαν στο Τροβάτο. Κάτι μικρό από την ζωή των Τροβατιανών που θέλουν να μοιραστούν με τα αδέρφια τους...

ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΗ ΑΙΜΟΔΟΣΙΑ

Την **Κυριακή 12 Μαΐου 2019**, στο Κέντρο Υγείας Σχηματαρίου πραγματοποιήθηκε εθελοντική αιμοδοσία, με διοργανωτές τον Δήμο Σχηματαρίου, Σύλλογο Απανταχού Πετριλιωτών, Σύλλογο Κουστέσας και τον Πολιτιστικό Σύλλογο Τροβάτου.

Η προσέλευση του κόσμου ήταν ικανοποιητική, περίπου 45 άτομα από όλους τους Συλλόγους πρόσφεραν αίμα. Ελπίζουμε την επόμενη φορά να είναι περισσότεροι.

Η επόμενη προγραμματισμένη αιμοδοσία θα είναι στις **6 Οκτωβρίου 2019, ημέρα Κυριακή**.

ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΣΤΑΝΑΣ ΤΩΝ ΕΠΙΝΙΑΝΩΝ - ΑΓΡΑΦΩΝ

Πρόσκληση

Οι Σχολές των Αγράφων κατά την Τουρκοκρατία.

Η Ιερά Μητρόπολις Καραγεννησίου, ο Δήμος Αγράφων και οι Πολιτιστικοί Σύλλογοι: Αγράφων, Βραγγιανών, Βαλαρίου, Δένδρου, Επταγών, Κουσιότας, Μοναστηρακίου, Τροβάτου και Τριδένδρου σας προσκαλούν στην εκδήλωση που διοργανώνουν στην Ιερά Μονή της Παναγίας της Στάνας, την Τρίτη 6 Αυγούστου 2019 με θέμα: Οι σχολές των Αγράφων κατά την Τουρκοκρατία.

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΔΕΝΤΡΟΥ

Ο Σύλλογος Δεντριωτών «Άγιος Αντώνιος» καλεί τους χωριανούς και φίλους στη θεία λειτουργία που θα τελεσθεί την **Κυριακή 28-7-2019** και ώρα **07.00 π.μ.** στον **Ιερό Ναό του Αγίου Αντωνίου**.

Μετά θα ακολουθήσει γλέντι για όλους τους παρευρισκόμενους με φαγητό και μουσική.

Το Δ.Σ.

6 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 2019
ΩΡΑ: 11.30
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΠΛΑΤΕΙΑ
ΣΤΑΝΑΣ ΕΠΙΝΙΑΝΩΝ

Πρόγραμμα

07:30 Θεία Λειτουργία στην Ι.Μ. της Παναγίας της Στάνας

10:30 Προσφορά καφέ

11:30 Προσέλευση Προσκεκλημένων

11:45 Έναρξη εκδήλωσης και σύντομοι χαιρετισμοί των επισήμων

12:00 Κεντρική ομιλία του κ. Αθανασίου Παρούτσα, νομικού και συγγραφέα από την Αγία Τριάδα, με θέμα: Οι Σχολές των Αγράφων κατά την Τουρκοκρατία.

12:30 Εισήγηση του Τροβατιανού Φιλολόγου και συγγραφέα Παναγιώτη Β. Σαλαγιάννη με θέμα: Το παιδευτικό έργο της Μονής Κοίμησης Θεοτόκου Τροβάτου και ο προδρομικός της ρόλος στη δημιουργία των Σχολών των Αγράφων.

01:00 Ο κ. Νικόλαος Αλεξάκης, δάσκαλος και συγγραφέας από τα Μεγάλα Βραγγιανά, θα κλείσει την εκδήλωση αναφερόμενος στο Ελληνομουσείον Αγράφων.

Οι επιθυμούντες να παραστούν στην εκδήλωση μπορούν να επικοινωνούν με την οργανωτική επιτροπή και τους εκπροσώπους των συλλόγων για πληροφορίες σχετικά με την μετάβαση στον χώρο της Ιεράς Μονής και άλλες χρηστικές πληροφορίες.

Συντονιστής εκδήλωσης: Α. Ζαρκάδουλας Τηλ: 694 7777992

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΚΟΥΣΤΕΣΑΣ
ΑΝΤΑΜΩΜΑ
10 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 2019

Ο Πολιτιστικός Σύλλογος Κουστέσας «Απόστολος Παύλος» σας προσκαλεί στο Αντάμωμα που φέτος θα πραγματοποιηθεί το **Σάββατο 10 Αυγούστου** και ώρα **21:00 μ.μ.** στον προαύλιο χώρο του σχολείου του χωριού.

Είσοδος 5€.

Προσφέρουμε με χαρά δωρεάν ζωντανή μουσική και φαγητό!

Το Δ.Σ.

ΑΝΤΑΜΩΜΑ ΣΑΡΑΚΑΤΣΑΝΑΙΩΝ ΣΤΟ ΤΡΟΒΑΤΟ

Ο Σύλλογος Αγραφιωτών Σαρακατσαναιών σας προσκαλεί στο έβδομο ημερήσιο Αντάμωμα στο Τροβάτο Αγράφων το **Σάββατο 10 Αυγούστου 2019**.

Ώρα έναρξης 11:00

Ορχήστρα, τραγούδι: **Β. Σερμπέζης, Κ. Γαρέφης** κλαρίνο: **Κ. Ζαραλής**

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΓΑΜΟΙ

• Παντρεύτηκαν στο Μεσολόγγι η **Νταλλή Παρθενία** του **Αριστείδη** με τον **Ταλιαμπέ Χαράλαμπο** του **Ιωάννη**.

• Παντρεύτηκαν στο Αγγελόκαστρο Αιτωλο-ακαρνανίας ο **Σταύρος Κόκκαλης** του **Βασιλείου** και της **Φρειδερίκης** με την **Γεωργία Κέφη** του **Θεοδώρου** και της **Παναγιώτας**.

• Παντρεύτηκαν στην Αγία Παρασκευή Θηβών ο **Πάυλος Σταματίου** του **Ιωάννη** και της **Λαμπρινής Κόκκαλη** με την **Βασιλική Νάκου** του **Στυλιανού**.

• Παντρεύτηκαν στις Πύλες Καρπάθου ο **Λάμπρος Παπαδόπουλος** του **Κωνσταντίνου** και της **Μαρίας** με την **Καλλιόπη Κωνσταντινίδη** του **Εμμανουήλ** και της **Πελαγίας**.

• Παντρεύτηκαν στην Μεγάλη Χώρα Αγρινίου ο **Θανάσης Νταλακούρας** του **Παναγιώτη** και της **Σοφίας** με την **Όλγα Καλογεράκη** του **Χρήστου** και της **Αγλαΐας**.

• Παντρεύτηκαν στον Άγιο Γεώργιο Θηβών ο **Σθεντζούρης Κωνσταντίνος** του **Παύλου** και της **Ελένης** με την **Σωτηρία Ρόδη**.

Τους ευχόμαστε να ζήσουν ευτυχισμένοι.

ΒΑΠΤΙΣΕΙΣ

• Ο **Παναγιώτης Σωτηρίου** και η **Σπυριδούλα Κόκκαλη** του **Αριστείδη**, βάπτισαν στο Σχηματάρι, στις 19 Μαΐου 2019, την κόρη τους.

Τα ονόματα αυτής **Γεωργία-Αναστασία**.

• Η **Μαργώνη Ειρήνη** του **Αναστασίου** και ο **Ανυφαντής Σωτήρης** βάπτισαν το κοριτσάκι τους και τα ονόματα αυτής **Γεωργία-Αναστασία**.

Να τους ζήσουν τα νεοφώτιστα.

ΘΑΝΑΤΟΙ

• Πέθανε στην Αθήνα η **Μάρκου Ιωάννα** του **Γρηγορίου** και της **Έφης**, εγγονή της **Γεωργίου Ευαγγελίας**.

• Πέθανε στην Αλιάρτο Βοιωτίας ο **Σθεντζούρης Θωμάς**.

• Πέθανε στην Αλιάρτο Βοιωτίας η **Κάλλη Σταθούλα**, σύζ. **Θεοδώρου Κάλλη**.

Θερμά συλλυπητήρια στους οικείους τους.

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ ΦΥΛΛΟΥ 160 ΠΟΣΟ (€) & (\$) & (€)

Θηβαίου Ολυμπία 10 €

Ιωάννου Χαράλαμπος 20 €

Καλογερομήτρος Κωνσταντίνος

του Νικολάου 200 \$

Νταλλής Νίκος 50 €

Χαρδαλιά Γεωργία 40 €

Σύλλογος Τροβάτου:

Ακόμη ένα ευχαριστώ-θα πω στον σύλλογό μας-που δίχως να βαρυγκομάβρισκεται στο πλευρό μας.

Αναβιώνει έθιμα-του τόπου μας τα ήθη-έτσι εμείς, χωρίς αυτούς-θα πέφαμε στη λήθη.

Τιμούν ανθρώπους άξιους- ανοίγουν μονοπάτια- χτίζουν το μέλλον του χωριού-υ'ανέβει σκαλοπάτια.

Κάνουν τον τόπο μας γνωστό-σ'όλα της γης τα μέρη- σμιλεύοντάς μας την ψυχή- με της καρδιάς το χέρι.

Μαζεύουν φίλους και γνωστούς-εχθρούς τους κάνει φίλους-δεν ρίχνουν λάδι στη φωτιά-ούτε νερό στους μύλους.Γ Γ.

ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΗ-ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Το Δ.Σ. του Πολιτιστικού και Εξωραϊστικού Συλλόγου των Απανταχού Τροβατιανών, γνωστοποιεί ότι την **3η Αυγούστου 2019, ημέρα Σάββατο**, στην πανέμορφη πλατεία των Αγίων Θεοδώρων, την βραδιά του Ανταμώματος θα πραγματοποιηθεί η βράβευση των επιτυχόντων Τροβατιανών στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση, του ακαδημαϊκού έτους 2018-2019.

Επιτυχόντες στην τριτοβάθμια εκπαίδευση ακαδημαϊκού έτους 2018-2019:
(κατά αλφαβητική σειρά):

1. **Αβράμπος Αθηνά** του **Γεωργίου** εισήχθη στη Σχολή Λογιστικής Χρηματοοικονομικής Τ.Ε.Ι. Δυτικής Μακεδονίας.

2. **Βουλογκίτσας Δημήτριος** του **Κων/νου** (γιος της Τρυπογεώργου Διαμάντως), εισήχθη στη Σχολή Ηλεκτρονικών Μηχανικών Τ.Ε.Ι. Λαμίας.

3. **Καλογεράκη Άννα-Μαρία** του **Ανδρέα**, εισήχθη στη Σχολή Μεσογειακών Σπουδών του Πανεπιστημίου Αιγαίου.

4. **Κελεπούρης Θεόδωρος** του **Γεωργίου** (γιος της Κόκκαλη Γεωργίας), εισήχθη στη Σχολή Επιστήμης και Πληροφορικής του Πανεπιστημίου Κρήτης (Ηράκλειο).

5. **Κίσα Δέσποινα** του **Αθανασίου**, εισήχθη στη Σχολή Αρχιτεκτόνων (Ιωάννινα), Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων.

6. **Κίσας Γεώργιος** του **Παναγιώτη** (εγγο-

νός της Όλγας Μουρκοβίτη), εισήχθη στη Σχολή Εφαρμοσμένων Μαθηματικών Πανεπιστημίου Κρήτης.

7. **Κίσας Ευάγγελος** του **Παναγιώτη** (εγγονός της Όλγας Μουρκοβίτη), εισήχθη στη Σχολή Χρηματοοικονομικής & Λογιστικής Τ.Ε.Ι. Κρήτης.

8. **Μαργώνη Σταυρούλα** του **Αριστείδη**, εισήχθη στη Σχολή Πολιτικών Μηχανικών (Αιγάλεω), Πανεπιστήμιο Δυτικής Αττικής.

9. **Μπιστιντζάνος Λάμπρος** του **Χρήστου**, εισήχθη στη Σχολή Οικονομικής και Διοίκησης Τουρισμού, Πανεπιστήμιο Αιγαίου (Χίος).

10. **Νίκα Βασιλική** του **Δημητρίου** (κόρη της Ανδρίτσου Αικατερίνης, εγγονή της Αβράμπος Ευαγγελίας), εισήχθη στη Σχολή Τεχνολογίας Τροφίμων Τ.Ε.Ι. Καρδίτσας.

11. **Παυλιώτης Χρυσοβαλάντης** του **Πέτρου** (εγγονός Αθηνάς Γκάτσου-Μαργώνη), εισήχθη στη Σχολή Μηχανολόγων Μηχανικών Α.Ε.Ι. Βόλου.

12. **Τσάφου Άννα-Μαρία** του **Αθανασίου** (κόρη της Ελένης Μαργώνη του Νικολάου), εισήχθη στη Σχολή Ιστορικών Αρχαιοτήτων Κοινωνικής Ανθρωπολογίας Πανεπιστημίου Θεσσαλίας.

13. **Φωλιά Ευγενία** του **Αποστόλη**, εισήχθη στο Τμήμα Κοινωνικής Ανθρωπολογίας και Ιστορίας του Πανεπιστημίου Αιγαίου.

Το Δ.Σ. του Συλλόγου τους εύχεται καλή φοίτηση.

Αποτελέσματα εκλογών στον Δήμο Αγράφων

Νέα δημοτική αρχή στο Δήμο Αγράφων. Νέος Δήμαρχος εξελέγη ο **Καρδαμπίκης Αλέξανδρος**. Ως Πολιτιστικός Σύλλογος Τροβάτου του ευχόμαστε καλή επιτυχία στο δύσκολο έργο που αναλαμβάνει. Πιστεύουμε ότι η καλή συνεργασία που υπήρχε μέχρι τώρα με την σημερινή Δημοτική αρχή θα συνεχιστεί για το καλό του τόπου μας.

Επίσης Πρόεδρος Τοπικής Κοινότητας Τροβάτου επανεξελέγη ο **Τσιτσικάος Χρήστος** του οποίου ευχόμαστε καλή και δημιουργική τετραετία και η άψογη συνεργασία που υπήρχε μεταξύ μας να συνεχιστεί για το καλό του όμορφου χωριού μας.

Β' Κυριακή			
Τελευταία ενημέρωση 2/6/2019, 23:16			
Ενσωμάτωση 100,00% (51 / 51 ET)			
		Εγγεγραμμένοι	Συμμετοχή
		11.899	39,93%
		Έγκυρα	Άκυρα
		98,40%	0,82%
		Λευκά	0,78%
		Ποσοστό	Ψήφοι
Καρδαμπίκης Αλέξανδρος ΔΥΝΑΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΩΝ ΑΓΡΑΦΩΝ		52,68 %	2.463
Μπαμπαλής Θεόδωρος * ΑΝΑΝΕΩΣΗ ΠΡΟΟΠΤΙΚΗ		47,32 %	2.212
Α' Κυριακή			
		Συμμετοχή	Έγκυρα
		54,60%	96,80%
		Άκυρα	Λευκά
		2,71%	0,49%
		Ποσοστό	Ψήφοι
Μπαμπαλής Θεόδωρος * ΑΝΑΝΕΩΣΗ ΠΡΟΟΠΤΙΚΗ		39,37 %	2.476
Καρδαμπίκης Αλέξανδρος ΔΥΝΑΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΩΝ ΑΓΡΑΦΩΝ		33,98 %	2.137
Σουλιώτη Χρυσούλα ΟΡΑΜΑ ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗΣ ΔΗΜΟΥ ΑΓΡΑΦΩΝ		26,65 %	1.676
		* νυν δήμαρχος	

ΠΑΡΑΚΛΗΣΗ-ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ

Παρακαλούμε θερμά τους συγχωριανούς μας, όταν έχουν κάποιο κοινωνικό γεγονός (βάπτιση ή γάμο ή οποιαδήποτε επιτυχία ή οποιοδήποτε γεγονός προς δημοσιοποίηση, κ.λπ.), να ενημερώνουν κάποιο από τα μέλη του Δ.Σ., στα τηλέφωνα ή στις ηλεκτρονικές διευθύνσεις τους ή στην ιστοσελίδα του Συλλόγου ή στην σελίδα του Συλλόγου στο **Facebook**, προκειμένου να δημοσιεύεται στην εφημερίδα «Ο ΝΟΣΤΑΛΓΟΣ».

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ

Ως Πρόεδρος της Τοπικής Κοινότητας Τροβάτου ευχαριστώ όλους τους Τροβατιανούς ψηφοφόρους που με τίμησαν με την ψήφο τους και επανεκλέχθηκα Πρόεδρος για μια ακόμη τετραετία. Υπόσχομαι να είμαι δίπλα σε όλους τους χωριανούς για το καλό του χωριού μας.

Χρήστος Τσιτσικάος
Πρόεδρος
Τοπικής Κοινότητας Τροβάτου

ΕΝΑ ΜΝΗΜΕΙΟ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ Ο ΝΕΡΟΜΥΛΟΣ

Γράφει ο Τσεργγογιάννης Θεόδωρος, Συνταξιούχος δάσκαλος Τροβάτου

«Γύραν τ' απόσκια γύρανε Λελούδω μ' στην αυλή σου
Και συ Λελούδω μ' νύχτωσες στον μύλο μη πηγαίνεις.
Γιατί είναι Τούρκος μυλωνάς κι αράνης πασταλιάρης
Παίρνει για Ξάι τ' άλογα φιλάει τα μαύρα μάτια».

Το Τροβάτο (ως γνωστόν) βρίσκεται στην ορεινή περιοχή των Αγράφων του νομού Ευρυτανίας. Είναι χτισμένο στη ρίζα του βουνού ΝΤΕΛΙΔΗΜΙ. Το φυσικό κάλλος της περιοχής ενισχύεται από τα άφθονα νερά που πηγάζουν από τις ελατοσκεπασμένες πλαγιές του βουνού που κατηφορίζοντας σχηματίζουν στην άκρη του χωριού ένα ποταμάκι (ξεροπόταμο). Οι κάτοικοι πότιζαν (τότε) τα χωράφια τους πιάνοντας το νερό με "δέσεις" και χωμάτινα αυλάκια, και αργότερα με σωλήνες και υδρομαστεύσεις.

Είναι ευνόητο ότι σε μια τέτοια περιοχή, που περικλείεται από άφθονα νερά δεν θα μπορούσε να λείπουν και νερόμυλοι... Η βαριά βιομηχανία... της περιοχής τότε. Οι νερόμυλοι αποτέλεσαν προδρομικό έργο της βιομηχανικής εποχής και δίκαια χαρακτηρίζονται σήμερα ως πρότυπα οικολογικής συμπεριφοράς, αφού κατόρθωσαν να αξιοποιήσουν με δυναμικό τρόπο φυσικούς πόρους, χωρίς να αλλοιώσουν το περιβάλλον. Οι αρχαίοι ονόμαζαν τον νερόμυλο υδρολέτη. Ένας Ρωμαίος αρχιτέκτων (Μάρκος Βιτρούβιος) περιγράφει υδρόμυλο της εποχής του, στα χρόνια του Χριστού, που δεν διαφέρει από τον σημερινό... το δε ζωκίνητον μυλικόν εργαστήριον, είναι ο μύλος ο κινούμενος υπό όνων (γαϊδουράκια).

Η αμοιβή των μυλωνάδων λεγόταν «μυλωτικόν» και σε μας αργότερα «Ξάι». Σύμφωνα με δικαστική απόφαση (τότε) ο μύλος βγάζει 60 ως 70 κάδους το ημερονύχτιο, ο δε ιδιοκτήτης παίρνει δι' έκαστον κάδο, «Ξάι» 2,5 οκάδες.

Στο Τροβάτο (θυμάμαι) υπήρχε ένας τέτοιος μύλος, (υδρόμυλος) του μακαρίτη **Βασίλη Καλογερογιάννη** (πατέρας του μακαρίτη... φίλου μου **Χρήστου**). Ήταν ένα παλιό λαϊκό μνημείο που σήμερα η καταπληκτική τεχνική πρόοδος το έβαλε στο

Νερόμυλος

Ο Νερόμυλος

περιθώριο. Ο νερόμυλος συνδεόταν άμεσα με τη ζωή του λαού μας. Στο μύλο συνήθως πήγαιναν για να αλέσουν στάρι ή καλαμπούκι, γυναίκες φορτώ-

νονταν (ζαλιγκα) το γέννημα (σιτάρι ή καλαμπούκι) ή το φόρτωναν σε γαϊδουράκια και κατ' ευθείαν... στο μύλο. Εκεί συναντιόνταν με γνωστούς και αγνώστους κάθε ηλικίας, και εκεί άκουγαν και μάθαιναν ...τα νέα... (κουτσομπολιά) του χωριού. Σηκωνόταν πρωί (μπονώρα) μην πιάσει ο ήλιος, αλλά και να πιάσουν σειρά. Όταν τα γεννήματα ήταν πολλά έπρεπε να καθήσουν και τη νύχτα. (Οι μύλοι λειτουργούσαν και την νύχτα πολλές φορές).

Οι μύλοι βρίσκονταν σε μέρη απόσκια που ο ήλιος τα 'παιρνε μετά τις 11 - 12 η ώρα. Η τοποθεσία ήταν ένας μικρός παράδεισος. Μηλιές, καρυδιές και άλλα καρποφόρα δένδρα και καλαμποκιές με μικρά πεζούλια στολίζαν τον μύλο. Ο μυλωνάς συνήθως ήταν μεγάλης ηλικίας και σε καλοδεχόταν με γέλια. Μερικοί προσέφεραν κουλούρα ζεστή σιπαρένια, μαύρη, που την προσφαίζαν με τυρί και αυγά. Στη λαογραφία του τόπου μας, ο νερόμυλος συνδέεται με μύθους, διηγήσεις, παραμύθια καθώς και με παροιμίες και δημοτικά τραγούδια.

Να και μερικές καθημερινές παροιμίες:

1) Δίψασαν τα παιδιά του μυλωνά. 2) Ο καλός ο μύλος όλα τ' αλέθει. 3) Μπάτε σκύλοι αλέστε και αλεστικά «Ξάι» μη δίνετε. 4) Καθ' ένας με τον πόνο του, κι ο μυλωνάς τ' αυλάκι του. 5) Εμένα ένας μύλος δε μ' άλεσε. 6) Εδώ είναι ο μύλος χάρβαλο και το νερό κομμένο. 7) Δουλεύει σαν τ' απκατάρ (η κάτω πέτρα του μύλου που μένει πάντα ακίνητη) του μύλου. 8) Δεν το λέει πουθενά το μυστικό...μόνο ...στο μύλο και στη βρύση.

Αξίζει η καινούργια γενιά να γνωρίσει τον τρόπο ζωής του παρελθόντος, έναν τρόπο απλό, φυσικό, ανθρώπινο, από τον οποίο η εξέλιξη της τεχνολογίας και της επιστήμης μας έχει αποκόψει.

Αγαπητοί μου Τροβατιανοί καλή αντάμωση στις 3-8-2019 στον πλάτανο στον Άη Θόδωρο, στο ετήσιο Αντάμωμα.

Θόδωρος

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ

Τα ΓΑΚ Ν. Ευρυτανίας και Ν. Καρδίτσας σε συνεργασία με το Δήμο Αγράφων, τον Πολιτιστικό Σύλλογο Απανταχού Βραγγιανιτών «ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΓΟΡΔΙΟΣ» και με τη συνδρομή του εφημέριου του χωριού, πατέρα **Κωνσταντίνου Κουτσουπιά**, θα πραγματοποιήσουν εκδήλωση με θέμα «Στ' Άγραφα... ένα ταξίδι».

Η εκδήλωση θα λάβει χώρα στα Μεγάλα Βραγγιανά, στο χώρο της Αγίας Παρασκευής, στις 27.07.2019 και ώρα 12:00.

Η εκδήλωση θα πλαισιωθεί από ζωντανή ορχήστρα και χορευτικό δρώμενο (ΚΑΛΛΙΧΟΡΟΣ).

ΓΙΟΥΛΗ

ΕΙΣΠΡΟΥΧΑ

• Γυναικεία • Ανδρικά • Παιδικά

ΣΠΥΡΙΔΟΥΛΑ ΜΟΥΡΚΟΒΙΤΗ

Σχηματάρι - Τηλ.: 22620 58873

Κάλλης Παναγιώτης

max cool Service

ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

• Ψυγεία

• Air condition

Κ: 6932 430003

Τ: 22620 59244

E: kalis.service@yahoo.gr

Κουκούλεζα 42

Σχηματάρι 32009

ΣΥΝΕΡΓΕΙΟ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ

ΚΙΣΣΑΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

4ο χλμ. ΑΓΡΙΝΙΟΥ - ΑΜΦΙΛΟΧΙΑΣ

(κόμβος Νεάπολης) **Μ. ΧΩΡΑΣ**

τηλ. 26410 - 54844 κιν. 6946 456077

ΕΛΙΝ - ΑΦΟΙ Κ. ΚΟΚΚΑΛΗ ΚΑΙ ΣΙΑ Ο.Ε.

1ο χλμ. Παλιάς Εθνικής Οδού

Σχηματαρίου - Θήβας Σχηματάρι Βοιωτίας

Τηλ.: 2262059919 Fax: 2262059920